

MUNKA

Jobb engedni!

A magyarság érdeklődése ezekben a napokban fokozottan fordul a világ politikai eseményei felé. Genfben a magyar pénzügyi helyzetről folynak tanácskozások a népszövetségi tanácsulást megelőzően s ugyanakkor izgalomban tartja az egész világ közvéleményét a német kancellárnak az a nagyhorderejű kijelentése, hogy Németország ezentul nem fizethet jóvátételt. Ez a kielenítés, amely közvetlenül azelőtt hangzott el, hogy Lausanneban össze akart ülni a konferencia, amely arról kívánt határozni, hogy Németországnak hány évi haladékat adjanak a jóvátételi fizetésekre, tulajdonképpen illuzorissá teszi a tervezett konferenciát.

Magyar külpolitikai körökben úgy itélik meg a helyzetet, hogy Hitlerrel, a nemzeti szocialisták vezérével folytatott tanácskozások nagyban elősegítették azt, hogy a német kormány erre az erélyes állásfoglalásra határozta el magát, amely tulajdonképpen Hitlerék kormányprogramjának egyik sarkalatos pontja. Kétségtelen, hogy Németországot a pénzügyi helyzet parancsoló szükségessége készítette arra a lépésre, amellyel azonban egyben a belső politika méregfogát is ki akarta húzni, mert hiszen ezzel a jobboldali tömeghangulatot is kielégíti.

A német esemény nagy hatást tett az egész világ sajtójára, de természetesen a francia közvélemény rezonált erre a legélénkebben, mert hiszen a kérdésben Franciaország a legérdekeltebb fél. A francia sajtó egyik része a leghevesebb támadások közepette azt emlegeti, hogy drágán fizetik meg

a Rajnavidek kiürítését és a sorok között már szinte sajnálkozik a kiürítés megtörténtén, a nemzetközi jogrend ferborulását emlegeti és a francia kormány erélyes állásfoglalását követeli. A másik részen azonban felveti a kérdést, hogy engedékenyebb álláspontra kell helyezkedni, mert jelenleg Franciaország semmiféle szankcióval nem rendelkezik, sőt akadt hang, amely a versaillesi békeszerződést papirrongynak mondja.

Az események azt igazolják, hogy a legyőzöttek részéről sem lehet végsőkéig feszíteni a hirt és elmultak azok az idők, amikor a győztesek diktátumát ellenvetés és gondolkodás nélkül teljesíteniök kellett a legyőzötteknek. Se Németország, se más ország nem rohanhat a teljes pusztulásba csak azért, hogy kielégítse a győztesek mohó étvágát.

Remélhetően ezek az események Magyarország külföldi pénzügyi tárgyalásait is kedvezően befolyásolják és elősegítik külföldi hitelezőinknek azt a belátást, hogy engedékenységgel és az igények mérséklésével végéreményben többet lehet elérni, mint a felfokozott követelésekhez való merev ragaszkodással Frigyes báró pénzügyminiszter tanácskozott a Népszövetség uraival és a külföldi hitelezőkkel. A Népszövetségnél a magyar állam költségvetése körüli kérdésekről van szó és jelentőségében nem kisebb Kórányi missziójának. Másik része, amely a transzfermatoriummal, a külföldi hitelek kamatmérséklésével és a zálogkötvények mai alacsony árfolyamon való visszavásárlásával kapcsolatos.

A tárgyalásoknak igen fontos része az ingatlanokra felvett kölcsönök terheinek mérséklése.

Magyar Bankvezéreknek az a feltevése, hogy rövid időn belül sor kerülhet a kamatkérdés rendezésére, pénzügyi kérdésekkel foglalkozó politikusok véleménye szerint azonban lehet, hogy a tavasz is eljön, mire sor kerül e kérdés megoldására. A megoldást a torlódo nemzetközi konferenciák és az elintézésre váró kérdések nagy komplexuma hátráltatja.

Pedig a kamatmérséklés ügyétől nagyon sok függ a gazdasági élet fellendülése szempontjából. Az alacsonyabb kamatláb a fixkamatozású papiroknál tulajdonképpen annyit jelent, mintha a tőkét is csökkentenék. Pénzügyi körökben erősen bizakodnak a külföldi hitelezők belátásában, mert hiszen a gazdasági lehetetlenülés folytán képtelenek lennének teljesíteni azokat a kötelezettségeket amelyek jobban időkben vállaltunk. Minden józan megítélés kénytelen nismerni, hogy amikor a öld ára esett, a buza ára harmadára zuhant, a házakba beépített tőke jövedel-

mezősége is mintegy egyharmaddal csökkent, akkor lehetetlen fentartani a követeléseket. Az adós pusztulása a hitelezőnek sem érdeke, reméljük, ezt ők épugy tudják, mint mi.

Annál inkább remélhetjük ezt, mert már a francia sajtó is elismeri, hogy Magyarország súlyos helyzetét a világgazdasági válság mellett a kegyetlen békeszerződés is segített fokozni, mert az ország gazdasági és területi egysége elpusztult. Az utóbbi időben a bizalom erősödött Magyarországra iránt és francia pénzügyi körök felfogása szerint ez a körülmény arra az eredményre vezetett, hogy mint az egyik francia pénzügyi lap megállapítja „éppen a nehéz válságot élő Magyarországból indul ki az az új lélektani mozgalom, amely a világgazdaság fellendülését vonhatja maga után.

Minden magyar ember azt kívánta, hogy ez a francia jóslás mihamarabb valóra váljon.

S. I.

Munkások jutalmazása.

Kedves és megható ünnepség színtere volt szombaton, i. hó 9-én este 6 órakor az Acélgári Olvasóegylet kis terme. Két acélgári munkás Dolák József és Szokács József ünnepelésre gyűlt egybe a gyár tisztikara és munkássága, akiket hosszú időn át egyhuzamban teljesített munkájukért a kereskedelmi miniszter elismerő okirattal tüntetett ki és 100—100 pengővel jutalmazott. Ugyancsak 100—100 pengő jutalmat adott az acélgár központi igazgatósága is az ünnepeleknek.

Salgótarján városát Dr. Förster Kálmán polgármester, a Budapesti Kereskedelmi Iparkamarát, Kilczér Béla építész, a helybe i Ipartestület részéről ifj. Timaróvsky Sándor elnök és Zdravics Béla alelnök jelentek meg. Az ünnepségen részt vett a salgótarjáni köszöntőbánya képviselőjében Kraft Aladár bányaatlár,

a Palackgyárat pedig Visinger Károly mérnök és Báthly László tisztviselő képviselték.

A kis ünnepséget Fabini Henrik igazgató alábbi beszédben nyitotta meg:

Mélyen tisztelt Ünneplő Közönség!

Igen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Mai családi ünnepségünk alkalomból szívélyesen üdvözlöm Önöket, elsősorban, a körünkben megjelent hatóság, testületi, vállalati kiküldött Urakat s melegen köszönöm mindannyiuk érdeklődését, megjelenését e teremben, hol azért jöttünk össze, hogy Dolák József és Szokács József acélgári munkásokat ünnepeljük abból az alkalomból, hogy a m. kir. kereskedelemügyi Miniszter Ur, társulatunknál egyfolytában eltöltött s 50 évet meghaladó munkásságukért, őket kitüntetésbe részesítette.

Kitüntette őket egyenként 1—1 elis-

„A MUNKA” TÁRCÁJA

A Salgótarjáni Vivó Egyesület hangversenye.

A nagy érdeklődés, amely már hetek óta megnyilvánult a hangverseny iránt, a nézőtérre is visszatükröződött. Fél kilencre minden hely elkelt s az Ipartestület hatalmas színházterme zsúfolásig megtelt. Ott láttuk városunk és vidéknek minden zene iránt érdeklődő és muzsikát kedvelő egyéniségét. A nézőtér külső képe is azt mutatta, hogy Salgótarján közönsége méltóképen értékelte a várt művészi teljesítmények felkérésére. Várakozásteljes izgalom zibongása terjengett a nagy teremben és szinte türelmetlenségig menő várakozás szemlélte a dobogón előkészülő banyazenekart.

A helyőrség tisztikara élén vitéz Bodor Sándor alezredessel majdnem teljes számmal megjelent, míg a polgári társadalom élén Veres Zoltán főszolgabíróval az egyesület elnökeivel és Dr. Förster Kálmán polgármesterrel szintén hatalmas táborral vonult fel. Külön érdekessége volt azonban a nézőtérnek, hogy zenei képzettség tekintetében láikus közönség lepte el a hátsó sorokat bizonyossággal arra, hogy a nagy muzsika ígérete az egyes megmozdulásokon túl tömegeket is tud mozgatni.

A szereplő művészeket lekísérte Budapestről Dr. Eyssen Tibor az operabeszédes főre és felvinczi Takács Alice édesanyja.

A karnagy dobogóra lépő Dr. Koudelát hatalmas tapsvihar köszöntötte, melynek elültével bejelentette, hogy Karafiáth kultuszminiszter, akit a Vivóegyesület meghívott a hangversenyre, hálásan köszöni az invitációt, hivatalos elfoglaltsága miatt azonban nem jöhetett el, de meleg üdvözlét küldi. Leikes eljenzés fogadta a miniszter kitüntető megemlékezését.

A műsort a salgótarjáni Bánya zenekara nyitotta meg Rossini Tell Vilmos nyitányával. Ezt a szinte ellopottatásig agyonjátszott művet oly káprázatos színekkel s tüneményes virtuozitással adták elő, mely ámulatba ejtette a díszes közönséget. Ki hitte volna, hogy ily pazar ritmikai és dinamikai skálája van zenekarunknak? Mennyi melegség, mennyi emelkedés, mennyi elmélyedés, mily leheletszerű finomság s megregetető erő támadt fel az orkeszteren! Megdöbbentő hangzásbeli kontrasztok és szédületes tempók a zenekar eddig nem ismert, de nem is sejtett nagyszerűségét mutatták meg. A pompás teljesítményt a zenekar többi produkciója aztán még csak fokozta. Liszt III. Nottturnójának, meleg, érzéki szépsége, a szerelem extázisában izzó szárnyalása elragadóan jelent meg a kifogástalan interpretációban. Dohnányi Rurália Hungaricájával és Kodály Hárykötőjével oly vizsgát tett a zenekar, melyre nemcsak ő lehet büszke, de egész Salgótarján! Röder Alfréd zongoraszólamával egyetemben valóságos mesterjátékot hallottunk. A befejező szám pedig, Berlioz világhíres Rákóczi Indulója fe-

lejtethetetlen marad. Ebben excellált a zenekar, melynek naplójába piros betűkkel kell feljegyezni ezt a szereplést, de a város kultúrtörténetébe is ünnepként fogjuk beiktatni azt. Gábrriel karnagy csendes, kitartó munkájának gyümölcsét boldogan élvezhet.

A szóló-számokat budapesti művészek adták elő. Egytől-egyig kiválóságok, a magyar művészet első garnitúrájának koszorú tagjai. Számbok Miklós csellójátékában a csodásan precíz technikán keresztül maga az élet muzsikál. Hangszeréről varázsos kantiléna, megigéző melegség árad. Sz. Tibor Zoltán fényes, érces, tömör baritonja rendkívüli értékű. És hogy tud vele bännil Harsonazugású vagy bársonylágyságú, amint éppen kell.

A két nőszereplő megjelenése már pusztán bájával, feltűnő szépségével is meghódította a közönséget. Művészetükre legnagyobb dicsőség, hogy ezt a győzelmes primár hatást mégis tudták fokozni. Dr. Eyssen Tiborné ezüstcsengésű, üde szárnyaló szopránja megbűvült mindenkit. Lélekzetét visszafojtva hallgatta a művésznőt a zsúfolt terem s nem győzte óváciába önteni elragadtatását. Felvinczi Takács Alice hegedűjátéka pedig oly tapsorkánt provokált, amint még nem zengett Salgótarjánban művész felé! Nem is a hegedűjén játszott, hanem a szíven-lelkeken s mint valami chorub, úgy ambicionálta a művészet legtündöklőbb régiói felé szárnyalni a közönséget. Gyenge a toll ennek a műsornak s ezeknek a művészeknek a méltatására: egyszerűen azt kell mondanunk, ami min-

denkiből előtört: ilyen hangversenyünk még nem volt!

A dicsőségben méltán osztozkodik p. Hodula István, ki a zongorakíséreteket játszotta művészi együttérzéssel, stílusos költőiséggel és dr. Koudela Géza, aki a zenekari számokat betanította s vezényelte. A zenei élvezés érdekében rendkívül sokat jelentettek dr. Koudela bevezető magyarázatai s az a rövid konferencia, melyet a magyar muzsikáról mondott. Ez utóbbit szerettük volna egész terjedelmében megörökíteni lapunkban, de dr. Koudela kitért kérésünk teljesítése előtt, mondván: Nem nyomdafestéknek szántam, amit beszéltam, hanem a Kedves Tarjániai lelkének. Ha ott megörzik s ébresztésében megszeretik s kívánják a magyar muzsikát, hálásabb lesznek, mintha holt betűkben maradnak csak fent szavaim.

Külön örömmel állapítjuk meg, hogy az Ipartestület dísztermének akusztikája ily kulisszával a legkényesebb igényeket is kielégíti. Feltételek: csukott ajtók, várakozó csend és művelésre áhítóztó telt terem, mind megvoltak.

Alig csillapodott le a tapsorkán és alig indult kifelé a teremből a közönség, máris rázendített a kis teremben Rudas Rudi zenekara, ahol a művészek tisztelői részére zárt vacsora volt. A vacsorán az első felköszöntőt Szenté László kormánytanácsos mondotta, aki megszokott emelkedett stílusában a művészekre és vezéreikre Dr. Koudela Gézára ültette pohárát. Hodula zeneszerző azonnal szelleme-

merő oklevéllel és egyenként 100—100 pengő pénzjutalommal, — kifejezve elötük ilyenképen magas megelégedését, azért a példátadó munkásságért, mellyel munkatársaink előtt is megbecsülést vivtak ki maguknak.

A Miniszter Ur eme kitüntetéséhez igaz örömmel csatlakozik Társulatunk is akkor, midőn a maga részéről egyenként szintén 100 pengő jutalomban részesíti Dolák Józsefet 51 éves és Szokács Józsefet 53 éves megszakítás nélküli munkásságáért.

Ha erre az elmúlt félszázadra visszatekintünk, be kell vallanunk, hogy az Hazánk egyik legmegrézőbb szakasza közé tartozik. Ezen idő alatt eltűnt a világ eddig legnagyobb viharát, majd az ezt követő forradalmat és kommunizmust, melyek alatt, különösen a munkásság sok csábos ígéretnek volt kitéve. — Annál szebb, annál magasabb tény az, hogy Dolák József és Szokács József ilyeneknek akkor sem ült fel, — hanem hű maradván munkaadójához, még ilyen nehéz viszonyok közepette is megálta a helyét. Ők példát mutattak arra, hogy a kötelességtudást, a munkaadó iránti szeretetet, miként kell nemzetéhez, hitéhez való

ragaszkodással összhangbanhozni s így a nemzet ügyét is becsülettel szolgálni! — En, — mint a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű RT. itteni képviselője — a 2 kitüntetett utánzó példaként állítom a többi munkás elé! — Kövessék az ő nyomdokait! — Vegyenek tőlük példát s lássak meg azt is, miként kell férfiasan viselni a megpróbáltatásokat, a maihoz hasonló nehéz időkkel! Neveljék gyermekeiket ebben a szellemben!

A beszéd után az igazgató kezét fogott az ünneplettekkel akik az első sorban családtagjaikkal foglaltak helyet. Reguly Árpád acélgári titkár felolvasta a díszes keretekbe foglalt elismerő okleveleket, mely után elsőnek Dr. Förster Kálmán a város közönsége nevében üdvözölte a megatott ünneplettek, akikhez Kilezer Béla és Timaróvsky Sándor is szívesen szólott testületeik nevében.

A kitüntetettek nevében előbb Dolák József fia szólalt fel, gyönyörű szavakkal köszönve meg a kitüntetést, majd Szokács mondott köszönetet néhány egyszerű szóval.

A bensőséges családi ünnepség ezzel véget is ért és a megatott közönség széjjel oszlott.

A mi gimnáziumunk.

Fájó seb. Régi, amely mindig felzakad, különösen az őszi beiratkozások alkalmával, de minden elsejei tandíjfizetésnél is. Hogyne szakadozna hát fel ez a seb most, amikor mindenkinek a fizetése szinte hónapról-hónapra fog és mindenkinek a jövedelme lassan már nem is nevezhető jövedelemnek?

9 évvel ezelőtt néhány lelkes embere Salgótarjánban a két nagy vállalat súlyos támogatásával megalapította itt a Chorin Ferenc reál-gimnáziumot. Szerzők: jónévi tanárokat, felszerelték a tantermeiket és megindult a tanítás.

A magániskolának indult gimnázium idegen helyen vizsgázó növendékei a legsebb eredményeket mutatták fel dicsőreletet hozva tanáraik hozzáértésére és tanítási módszerére egyben bebizonyítva azt, hogy a tanulmányai minden tekintetben alkalmas a gimnáziumi nehézségek leküzdésére.

A gimnázium csakhamar túlnőtt az alapítók elképzelte kereteken s minden évben nagyobb tömeg növendék iratkozott be az egyszerű lakóházból átalakított gimnázium tantermeibe. A felügyelő bizottság mihamar kénytelen volt több tanárt szerződtetni s anyagi támogatást a városból fordítani. A város képviselőtestülete méltányosnak is találta a kérelmet és évi 9600 pengővel siet azóta is a gimnázium segítségére.

A mind nagyobb testületet képező szülők nem nyugodtak meg abban, hogy

egyrészt gyermekeiknek egészévi tanulása után idegen helyre kelljen menni vizsgázni, másrészt hogy az iskola fenntartása teljesen a szülők vállán és a nagyvállalatok jóakarátán nyugszon. A havi 20—50 pengős tandíjak illetve mellékdíjak szinte kibíratlanoknak tetszettek az iskola történetének ezen szakában is. A szülők, a gimnázium, a hatóságok vezetőinek, de elsősorban Sztranyavszky Sándor dr. képviselőnk agilitása eredményeként a kultuszminiszter 1927 évben megadta a nyilvánossági jogot, de az államotást vagy az állam mindennemű hozzájárulásának gondolatát a pénzügyi helyzetre való hivatkozással elutasította.

Az elkeveredett szülők új megoldási gondolatokkal foglalkoztak. Felvetődött egy internátusos szerzetesi gimnázium terve, amelybe a mai tanuló tömeg és tanári kar is elhelyezkedhetett volna. Ezt is a pénzügyi nehézségek buktatták meg.

Igy tehát a nagy gazdasági válság mindent elborító hulláma anyagi szempontból ismét abban a helyzetben találta az iskolát, mint alapításakor volt. A tanulók száma egyre emelkedik — ma már 224-et számlál — de a szülők válla nem bírja már a súlyos terheket, amelyek havi tétele majdnem más állami iskolák egész évi terhe körül mozog.

Van-e hát itt segítség? Lehet-e ma a szanálások, leépítések időszakában arra gondolni, hogy a kultuszminiszterhez forduljunk az iskola államosítása vagy

nagyobb államsegély kieszközlése végett?

Azt állítjuk, hogy igen. Ma a középiskola szükséglet, hiszen a legigénytelenebb állásoknál is úgy a közhatóságok, mint a magáncégek szinte elemi követelménynek tartják a középiskola elvégzését. Ez tehát nem a diplomás proletariatus szaporítása, hanem az élet követelményeinek teljesítése. Ha pedig az élet követeli ezt, úgy bármilyen leépítés és szanálás idején éljük is, ennek a követelménynek a teljesítéséről az élet vezetésére hivatott államszervnek gondoskodni kell.

Megvan-e erre a lehetőség az állam költségvetésének megterhelése nélkül? Igen, mert a volt kultuszminiszter kijelentése szerint két gimnáziumot is megszüntet (egyik Csongrád már el is van határozva) elnéptelenedés miatt. "Evvel szemben a megszüntetendő iskola állami kiadásainak vagy segélyének egy kis töredékével is nagyban levén a salgótarjáni szülők válláról ezt az elviselhetetlen terhet.

Mert elnem tagadható tény, hogy a salgótarjáni reál-gimnáziumban ma is szaporodnak a növendékek, átlag évi 20 %-al; dacára a hatalmas tandíjoknak. Ma is 224 gyermek szülője szorítja ki az iskola fenntartásához szükséges fedezetlen 51.000 pengőt. A többi a nagyvállalatok, a város adják készpénzben és természetben, de meddig? A városban — a vidékre nem is számítva — pontos statisztika szerint 501 diplomás, hivatalnok stb. család él. Ha csak egy gyermeket veszünk családonként ez is ötszáz tanulót jelent. De ma is 30—40 munkásszülő gyermeke tanul a gimnáziumban nem is szólva a város annyira értékes kereskedő és iparos lakosságáról, akik mind nagyobb számban jönnek az olcsó iskolába. Így az évi szaporulat igen enyhe becslés mellett is meghaladná a 40 százalékot.

Ezzel szemben az ország különféle részén hat olyan gimnázium is van, ahol a "drága" salgótarjáni reál-gimnázium mai kis létszámánál is kevesebb tanuló van és nyilvánvaló az elnéptelenedési folyamat. Miért ne lehetne tehát az egészség-telen és életképtelen intézeteket megszüntetve a hiába kiadott összegek egy részét erre az egészséges fejlődési intézetre fordítani.

Vizsgáljuk bármely oldalról is meg a kérdést, például a tantestület magas színvóját, az illetékes felsőbbeségek által elismert elsőrangú eredményeket — csak oda jutunk, hogy ez a reál-gimnázium megérdemli a támogatást, megérdemli a levegőt.

Fogjon össze tehát a város vezetősége, az intézet vezetésével és a szülők testületével, követelje ennek a kérdésnek napirendre tűzését. A város képviselőjét, aki már annyit tett e kérdésben kérjük újabb közbenjárásra. Különösen a szülők ne hagyják nyugodni e kérdést, hiszen őket érdekli legjobban! Sz. I.

Hírek és különfélek

Képviselőnk városunkban. Dr. Sztranyavszky Sándor ny. államtitkár, országgyűlési képviselőnk ma, 16-án délután városunkba érkezik. A képviselő három napig marad itt és látogatásokat fog végezni.

Plébánosi kinevezés. A rozsnyói egyházmegyei főhatóság a Szilbert Lajos, esperes-plébános elhalálozásával megüresedett bódvaszilasi plébániára 1932 jan. 1-ével Upponyi József, putnoki hitoktató-káplánt nevezte ki, Putnokra pedig az Ó helyére Kovács Zoltán, kazári hitoktató-káplánt küldötte. Upponyi a plébániát jan. 8-án foglalta el ünneppélyes beiktatása pedig jan. 17-én lesz, amelyet Pajer János püspöki helynök fog végezni. A putnoki hívek oly szívesen váltak meg tőle, mint annak idején a starjániak. Mindenkinek nehéz volt a válás. A helybeli Mansz, melynek titkára volt, egy szép emléktárgyat adott neki. Bódvaszilasi a határszélen a csonka tornai járás székhelye, amely járásban a csonka rozsnyói egyházmegyének még négy plébániája van. Van szép kultúrhaza, járdája. Hogy a hívek az új plébánost, akit a helyettesítések-ből már jól ismertek, mily szeretettel fogadták, arra nézve jellemző, hogy a lakását teljesen átjavították, amely munkálatnál a felmerülő kőmives, ács és asztalos munkákat a hívek mind ingyen munkában vállalták.

Eljegyzés. Dubovszky Elemér okl. bányamester, a salgótarjáni közsébnányá r. t. bányagazdátja és felesége Roth Paula leányát Olgát eljegyezte Kulcsár Lajos m. kir. határőr főhadnagy Kulcsár Lajos ny. M. Á. V. felügyelő és felesége Ötömösy Zeneida fia.

Iskolaigazgatói kinevezés. Tulcsik Endrét, Nemti község tanítóját fellettes egyházi hatósága igazgató-tanítóvá nevezte ki. A kinevezésről szóló leiratót a nemti iskola karácsonyfa ünnepélyén meleg szavak kíséretében adta át Horváth Gyula plébános, aki méltatta mindazokat az érdemeit, melyeket Tulcsik Endre 26 éves működése alatt, az iskola, az egyház, a község érdekében összehordott.

Országos vásár 18—19-én. Hétlőn 18-án állatvásár, kedden 19-én elirakó vásár Salgótarjánban.

sen választott. Szántay István lapunk szerkesztője külön a két művésznőt köszöntötte nagy ováció közben. Tallian József a Vívőegyesület titkára dr. Koudela Géának a díszelnökségre való megválasztását jelentette be, amire a kiváló zeneszerző és dirigens azonnal választott.

— Halásanköszönöm — mondotta — a kitüntetett ünneplést, de át kell azt háritani magamról azokra, akiket érdemben s igazságban illet.

— Köszöntöm Salgótarján kedves Közönségét, mely befogadta s oly lekötelező megértéssel honorálta kulturmunkánkat. Köszöntöm a lelkes rendezőseket, mely felkarolta gondolatunkat s azt valóra váltotta. A legszebb eszmék hasznátalanok maradnak, ha nincsenek, akik azokat termótalajba vetik s aratásra érik.

— Haptákat Allok s mely megilletődéssel szalutálók a zenekar minden egyes tagja felé, mert ők a hétköznapi szűrre, kemény kegyetlen robotjában is ily hőiesen, ily nagyízerűen teljesítették a zene fenéséges misszióját. A nekem szánt bábér ezért voltaképpen az övék!

— A tapsokat átutalom a pesti gárdának, mely oly kedvesen, annyi szeretettel indult hívó, kérő szavamra Salgótarjánba.

A díszelnökké történt választás révén pedig egyenesen adósnak érzem magamat, mert ezt se érdemeltem meg, hiszen semmi különös nem tettem: magamat adtam. Ez pedig nem érdem, hanem kötelesség! A pap, mint a vallás exponense, az elmélyülő, ég felé orientá-

lódó, benső ember kialakításán dolgozik; a művész a szép, harmonikus, szeretettel élő embert mintázza, a sport az egészséges, erős, győzelmesen küzdő emberiséget célozza. Ezt a háromságot eggyé kövácsolja bennem hazám rajongó szeretete. Köszönöm, hogy ennek megnyilvánítására ily kiváló alkalmat adtak s megengedik, hogy e nagyszerű eszmék rajtam, gyarló instrumentumon keresztül is szolgálhassák Salgótarján javát. Legnagyobb boldogságom az, ha engedik látni, hogy legalább valamicske örömet is szereztem.

— A régesrég mottóval kérem: omnis labor mihi, nekem csak a munkának szent öröme maradjon, — omnis honor proximo: minden elismerés, tisztesség legyen a közreműködőké, rendezőké és publikumé, — omnis gloria Deo: a dicsőség pedig legyen a magyarok hatalmas Istené!

Külön is kiemelte még a Soós-Elsner házaspár művészpártoló szerepét az est létrejöttében. — Ők hozták ki belőlem ezt a hangversenyt — mondotta. A vacsorázó közönség meghatva hallgatta a pódiumon megszeretett nagyszívű és csapamuzsika lelkű ember önzetlen megnyilatkozásait, aki befejezésül is csak a munkát követelte a maga számára, a dicsőséget és dicsőreletet pedig áthárított mindenki másra.

Ha volt ember Salgótarjánban, akét egy este minden jelenlévő szívébezárt, úgy dr. Koudela Géza az volt. A zenekar csapalelek dirigálásától kezdve a magyar muzsikáról mondott közvetlen és mé-

gis magasba szárnyaló előadásai a legsebb emberi lelkek egyike mutatkozott be, aki a magyar muzsikának igazi lelkét, igazi feltámasztást tárta a modernség között nemzeti izlését elvesztett salgótarjáni publikum elé. Kár volt, hogy ugyanez a nagy közönség, mely a pódiumon tapsolt kedvencének, nem hallotta a fehér asztal mellett mondott megnyilatkozásait, amelyek tehetségeinek nagyságát szerénységének nagyságával emelték meg nagyobb.

A lelkes szivkiöntéseket Rudas bandája akasztotta meg, amelynek csárdására csakhamar táncra perdült a vacsora közönsége.

A rendezőségéből nehéz volna még külön egyeseket kiemelni. Mindenki és mindenütt megtette kötelességét. Várjuk és reméljük, hogy ugyanez a rendezőség, ugyanazon szereplők újabb diadalestélyére ad alkalmat. Hiszen a pódiumról és a fehér asztal mellett is ígéretet kaptunk egy tiszta magyar esten való viszontlátásra.

Nem volna teljes a beszámoló, ha még a fenti szakszerű bírálat után az utolsó sorok lelkesedő egyedeitől is be ne kértük volna a "véleményt" a hangverseny egyes szereplőiről, hogy papírra vessük.

Dr. Koudela Géza dirigálását következő ellesett vélemény érzékelteti.

— Hát ez valóságos ördög. Azt hiszi az ember, hogy ő hegedül, ő böögzik, sípol, meg veri a dobót, pedig csak a pácája futkos a levegőben.

Egy kiöregedett és feltűnően rövidlátó bányazenész az utolsó sorban nem akarta elhinni, hogy a bányazenekar játszott a Rákóczi Indulót, Röder Alfréd zongora játékát pedig Hodula zeneszerzőnek tulajdonította.

Zsámboky csellójára egy sok kiüntéses ősz őrmester kijelentette, hogy erre csak sirni lehet. Hiszen a vonója nem is éri a hurokat mégis zokognak azok,

Sz. Tibor Zoltán Hodula—Ady gyönyörű darabját énekelte, amidőn felsőbajtott a fültanuk szerint egy kellő képzettségű hátsó műbíró.

— Nem csoda, hogy ilyen mélyen tud énekelni. Ilyen hosszú embernek a hangszálai is mélyre nyulhatnak.

Dr. Koudela Magyar Miatyánkja imádkozott a meghatottságtól könnyező feje fölött, amidőn egy ifjú rajongó a könnyeivel küzdve bámulta Dr. Eysenné művészi tökélyű előadását.

— Istenem így tud énekelni és mégis olyan szép!

A pódiumról nem akarták leengedni Takács Alicét a hegedűjével. Ahátó ajtó-nál ott szorongott Rudas Rudi egész bandája. A szemüket állandóan vissza kellett erőszakolni üregeikbe, mert a "fogások" ellesni akarásában folyton kiugrottak. Előadás után Rudi megkérte a sorok íróját, közvetítse kérését, hogy a "művésznő" lépjen be a bandába. Hát ennél nagyobb sikert a finn és est elnökök által kitüntetett és egész Európa által ünneplott Takács Alice már nem érhet el.

Dr. Förster Kálmán

Salgótarján város díszpolgára.

A város tízéves jubileumának megünneplése. — Adományok a munkanélkülieknek, alkalmazottjainak és a nyomorgó iparosoknak.

A város képviselőtestülete f. hó 14-én csütörtökön d. u. 3 órakor rendkívüli közgyűlést tartott az alábbi tárgysorozattal:

A polgármester bejelentések után a közpénzek elhelyezésére vonatkozólag határozott a közgyűlés, mely szerint a város pénze a 3 helybeli pénzügyintézetben egyenlő arányban helyezendő el. — Az 1932. évre a képviselőtestületbe a következő polgárok kerültek be virilis jogon:

I. Rendes tagok: 1. Dr. Winter Simon, 2. dr. Tobola Nándor, 3. Horváth L. 4. Róth Flóris 5. Ruttkay S., 6. Fabini Henrik, 7. Szilárdy István, 8. Tóth Gyula, 9. Klubecz Pál, 10. Kilczer Béla, 11. Pántyik Árpád, 12. Balhauser István, 13. dr. Bellák Gyula, 14. Szauer Andor, 15. Deutsch Henrik, 16. Bérczy S., 17. Tisch Gyula, 18. Hoffmann Emil, 19. Wehovszky István, 20. Laufer Lőrinc, 21. Veres Zoltán, 22. Kohn Lipót, 23. Kluka Pál, 24. Breiner Károly, 25. Wetzler Miksa, 26. özv. Horovitz Bernátné, 27. Jankovich Józsefné, 28. Kainer Mór, 29. Feuerstein Adolf, 30. Kovács Nándor.

II. Pótagok: 1. Krajcsovic Gyula, 2. Friedmann Lipót, 3. Moticska Nándor, 4. Hochhauser Károly, 5. Schweitzer Ignác, 6. Biheller Jakab, 7. Glatstein Ignác, 8. Hankus Lajos.

— Majd a város 10 éves jubileumának szerény megünneplését javasolta a polgármesteri indítvány, melyet egyhangú lelkesedéssel vett tárgyalás alá a közgyűlés. Az egyik városatyja a jubileummal kapcsolatban jutalmazásokat javasolt, mire a polgármester a városi tisztviselők ellen elhagyta a tanácsstermet s a gyűlés vezetését Szenthe László vette át. — Teljes egészében leköszöljük a határozati javaslatot melyből a polgármester díszpolgárságát és szükségmunkások megjutalmazását egyhangú lelkesedéssel, a javaslat többi részét 98 százalékos szöveggel fogadta el a képviselőtestület.

Véghatározat:

A város képviselőtestülete kimondja, hogy a város 10 éves fennállásának évfordulóját 1932. év január hó 27-én megünnepelni kívánja.

Felkéri a képviselőtestület a helybeli egyházakat, hogy 1932. január hó 27-én d. e. 8 órakor háláadó Istentiszteletet tartani szívesek legyenek.

Kimondja a képviselőtestület, hogy az istentiszteleteken küldöttségileg részvesz és az istentisztelet után d. e. 9 órakor az ipartestület színházában diszko-gyűlést tart.

A képviselőtestület a diszko-gyűlésre a város díszpolgárát és a kerület országgyűlési képviselőjét Dr. Sztranyavszky Sándor nyug. belügyi államtitkár ur Önméltóságát, dr. Söldes Béla főispán ur Önméltóságát dr. Barross József alispán ur Önméltóságát, dr. Csonka György várm. főjegyző ur Önméltóságát, dr. Chorin Ferenc ur, a Salgótarjáni Közsébbányá r. t. elnökigazgatója Önméltóságát, Deszberg Antal ur, a Salgótarjáni Közsébbányá r. t. vezérigazgatója Önméltóságát, dr. Bíró Pál ur, a Rimánurány-Salgótarjáni Vasmű r. t. elnökigazgatója Önméltóságát, dr. Zorkóczy Samu ur, a Rimánurány Salgótarjáni Vasmű r. t. vezérigazgatója Önméltóságát, Zoltán Frigyes ur, a Salgótarjáni Palackgyár r. t. központi igazgatója Önméltóságát, dr. Hirsch Károly ur, a Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő r. t. központi igazgatója Önméltóságát, Horváth Sándor ur, Ballassagyarmat megyei város polgármestere Önméltóságát, a helybeli hivatalok, vállalatok és társadalmi egyesületek vezetését mély tisztelettel meghívja.

A képviselőtestület a 10 éves jubileum emlékére az 1932. évi költségelirányzat 6. csoport 1. fejezet 2/1 rovata alatt felvett hitel terhére 3000 P. erejéig az 1932. év január 4-én a város szolgáltaiban álló munkanélküliek részben bakkancsával, részben szvetterrel ajándékozta meg, míg az esetleg fennmaradó összegből a munkanélküliek és hadirokkantak, hadiözvegyek, hadiárva egy részét megvendégeli.

Utastja a képviselőtestület a város

polgármesterét, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján a szükséges bakkancsokat és szvettereket lehetőleg helybeli iparosoktól és kereskedőktől szerezze be és a jelen határozat végrehajtásához szükséges egyéb intézkedéseket tegye meg.

A képviselőtestület az állandó választmány javaslataira egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy dr. Förster Kálmán polgármestert a város díszpolgárává választja meg. Ugyancsak az állandó választmány javaslataira a megajánlott névszerinti szavazás eredménye alapján a képviselőtestület a város köz-igazgatási tisztviselőinek, kinevezett díjnokokainak és szolgálóinak fél havi alap törzsfizetésének megfelelő összegű jutalmat állapít meg. A megállapított jutalom fedezetül az 1932. évi költségelirányzatban felvett személyi kiadásoknál az illetmény csökkentése folytán várható, összesen 21.000 P.-t kitevő hitelmegtakarítások szolgálnak.

A képviselőtestület a nyomorgó és nélkülöző kisiparosok felsegélyezésére a jubileum alkalmából 1000 P. segélyt állapít meg az 1932. évi költségelirányzat VI. cs. I. 2/1 rovat terhére. Utastja a képviselőtestület a város polgármesterét, hogy ezen segélyt az ipartestület elnökségének szétosztás végett utalja át.

A jelen névszerinti szavazással hozott határozat fellebbezésre való tekintet nélkül azonnal végrehajtandó és jóváhagyásra felterjesztendő.

Indokolás:

Salgótarján 1922. január 27-én d. e. 9. órakor tartott közgyűlésen alakult várossá.

Az elmúlt tíz esztendő a város történetében oly fejezetet alkot, amely mellett szóltalanul elmenni lehetetlen.

A mai gazdasági viszonyok nem teszik lehetővé a jubileum fényes keretek közötti megünneplését, ezért a képviselőtestület ünnepét a mai viszonyoknak megfelelő keretek közé illesztette.

Az egész ország felett súlyos fekete felhők tornyosulnak. A kenyeret adó ezer és ezer változatban lüktető, rohanó élet el-el botlik a világválság göröngyös útján és minden botlása ezer és ezer munkára alkalmas család fő kezéből veszi ki a munkaszerszámot és ezer és ezer családot dönt a nyomor és nélkülözés borzalmába.

Két éve nehezedik reá városunk derék, dolgozni akaró munkásaira és polgáraira is a munkanélküliség szülte nyomor és nélkülözés és a város felettes hatóságainak hathatós támogatásával a város kevés kivétellel áldozatkész, lelkes közönségének adományával két éve küzd a város hivatalos vezetősége és a város társadalmi egyesületei az országpusztító munkanélküliség és nyomor ellen.

Ugy érzi a képviselőtestület hogy jubileumát legméltóbban úgy ünnepli meg, ha ez alkalommal is a nélkülözők és nyomorgók segítségére siet.

A polgármester előterjesztése után az állandó választmány a városi tisztviselőtagokat a tanácskozási helyiség elhagyására kérte fel. Az állandó választmány a városi tisztviselő tagok távollétében terjesztette elő a polgármesteri javaslat kiegészítése képen a dr. Förster Kálmán polgármester díszpolgárságára és a tisztviselők megjutalmazására vonatkozó egyhangú javaslatát.

Őn is kaphat
kamatmentes BIB. kölcsönt!

Ha belép építő-takarék csoportunkba felépítheti családi házát —

vagy kifizetheti drága kamatozású kölcsönét. Felvilágosítás és tájékoztató ingyen BUDAPESTI INGATLAN BANK RT. (alapított 1906-ban)

KÖZP. BUDAPEST, VII. RÁKÓCSI-UT 10 Gyűjtő és igénylő felek szerzésére propaganda-megbízottakat keresünk.

A város elmúlt tíz éves története soha nem remélt fejlődésről és alkotásokról tesz beszédes tanúságot. Ez a fejlődés és ezek az alkotások a város polgármesterének kiváló képességeit, kitartó munkaszeretét és alkotni vágyását hirdetik és a képviselőtestület dr. Förster Kálmán polgármester eredményekben gazdag működése előtt örömmel és lelkesedéssel hajtja meg az elismerés zászlaját.

Kilczer Béla és Percze István képviselőtestületi tagok ellenindítványának elvetésével többek felszólalása után magáévá tette a képviselőtestület az állandó választmányának az igazgatási tisztviselők, díjnokok és szolgáló jutalmazására vonatkozó javaslatát is, mert a város polgármestere csak ezen munkatársainak odaadó, lelkes támogatásával érhetne el azokat a gazdag eredményeket, melyek a város 10 éves évfordulóján az elismerés és megbecsülés érzéseit a város képviselőtestületéből kiváltani alkalmasak voltak.

Magáévá tette a képviselőtestület Zdravics Béla képviselőtestületi tagnak Szántay István képviselőtestületi tag által támogatott azon indítványát, hogy a nyomorgó és nélkülöző kisiparosok részére 1000 P. segély állapíttassék meg, hogy ezáltal a jubileum alkalmával menél több nélkülöző otthonába örömet varázsoljon.

A fellebbezésre való tekintet nélküli végrehajtást azért kellett kimondani, mert a 10 éves évforduló napján az ajándékok kiutalása csak így volt biztosítható.

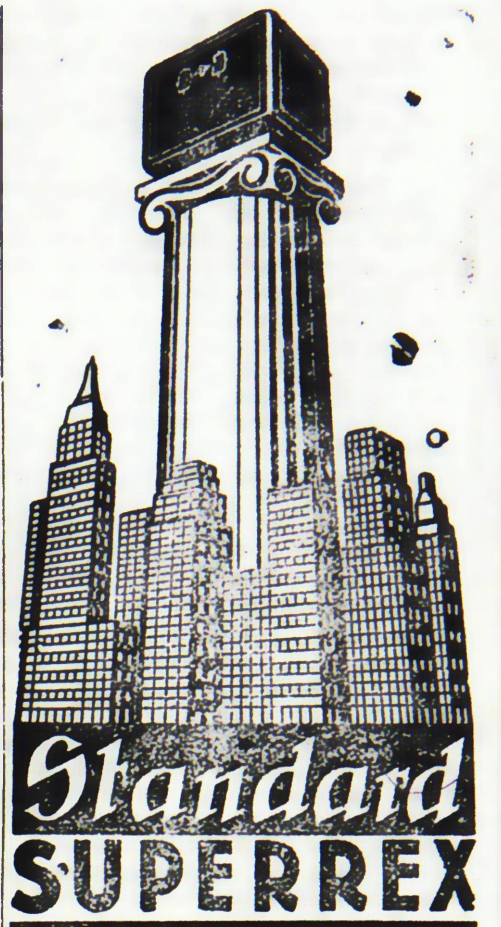
A közgyűlés után Traum Péter esperes, képv. tag az alábbi szép beszédben üdvözölte a város új díszpolgárát:

Nagyságos Polgármester Ur! Megújuló öröm tölti el szívemet, mikor szót emelek. Első örömem akkor fogott el, mikor nemrég abból az alkalomból kifolyólag üdvözöltem, hogy a város egyértelmű akarattal és lelkesedéssel polgármesterévé választotta. Most megújult az öröm azért, mert a mai közgyűlés hasonló módon a város díszpolgárává választotta meg. Egyéni szempontból bevalom, önzés van örömömben, mert nekem hizeleg, hogy most is én üdvözölöm. De veszt az öröm egyéni, önző árnyalata, ha ránézek a képviselőtestületi tag urak, lelkes, örömtől sugárzó arcára, akik általánosítják az én örömemet s ezáltal általános, a köz magaslataira emelik azt. Így azután jólesik kimondanom, hogy a város képviselőtestület által a maga egészében nagy lelkesedéssel díszpolgárává avatta Polgármester Urat. (Lelekes éljenzés.)

Polgármester Ur! A lelkes éljenzés után, úgy kell mondanom, önzetlenné válok s átadom örömeimet mélyen érző szívébe. Töltsen el nemes lelkét egészen. Legyen ott székeiye, mint elégtétel és zálog. Elégtétel azoké a nagy teljesítményekért, miket a város érdekében kifejtett. Őné Salgótarján nagyarányú fejlődésének érdeme. Jutalma nem lehet más, mint a végzett munkateltjesítésben kifakadt benső öröm. Zalog azért a jövőért, mit Polgármester urtól várunk. Tudjuk, hogy még nagy terveket rejtgetet tarsolyában. Szívét tenyerén hordja. Epen azért hiszszük, hogy tarsolyát is kifordítja s akkor a nagyra lendült város szíven át tarsolyából pattan bele az életbe és fejlődik tovább és tovább. Ehhez adjon az Isten sok erőt és kitartást. Áldja meg az Isten!

— A lelkes éljenzéssel fogadott meleg üdvözlő szavakra könnyezve válaszolt a polgármester, megköszönve a nagy elismerést, melyet a képviselőtestület útján a város közönsége juttatott a 10 éves jubileum alkalmából neki. A képviselőtestület tagjai hosszasan ünnepelték a polgármestert s az egyszerű közgyűlés, melynek programján nem szerepelt a díszpolgárság, ünnepet varázolt a város házára.

A városatyák eltávoztása után a város tisztviselőkara gyülekezett a főjegyzői irodában s a meghívott polgármestert Horváth László h. polgármester szerető szavakkal köszöntötte mint családfit, akinek kitüntetés, díszpolgársága fényt áraszt a tisztviselőkre is. A nehéz időkben fokozott munkakedvet, összetartást ajánl fel a magyar haza és városunk javára, kérve Isten áldását a polgármesterre és annak melegsívú nejeire. — A polgármester az elismerést megosztja tisztviselőtársaival s a rendkívüli időkben hűség és szolidaritás együttműködésére kéri őket e város buzgó szolgálatában.

Halálos szerencsétlenség. Tóth János 48 éves uccaseprő, volt városi kocsist 12-én reggel a Gyarmat-felé haladó Mavart autóbussz a polgári iskola előtt elütötte. A szerencsétlen ember egy mellette elhaladó kocszi zörgése miatt nem hallotta és nem is látta az autóbusszt, amelynek sárhányója messzire dobta őt. Súlyos törésekkel, zúzódásokkal, belső vérzéssel a bányakórházba szállították, ahol aznap este 11 órakor meghalt. A rendőrség kihallgatta s megállapítást nyert, hogy az autóbussz vezetőt felelősség nem terheli. — Temetésén a város polgármestere és több tisztviselője is megjelent.

A Szent Erzsébet Kath. Nőegylet január hó 6-án tartotta ez évi első rendes taggyűlését a Kath. Körben, melyen az Országos Kath Nőszövetség főtitkára: Dr. Sprenger Mária Mercedes tartott előadást. — Örömmel üdvözölte a salgótarjáni nőegyletet, mint bekapcsolt szervét az Országos Kath. Nőszövetségnek. — Előadásának kedvessége, magas intelligenciája, gondolatának mélysége, amelyekben a bethlehemi csillag útját rajzolta meg a lélek világában, mélyen szántó gondolatokat vetített a szép számmal egybegyűlt hallgatóság lelkébe. — A főtitkár meglátogatta a népkönyhát és örömet fejezte ki Salgótarján társadalomának példás szociális munkája felett. Március hónapra gróf Zichy Rafaelné, a magyarországi katolikus nőegyesületek elnöke és vezérő asszonya jelezte eljövételét.

Egyesületi és kiállítási hírek. A M. G. O. E. pesterzébti fiókegyesülete február 7-én tartja meg ez évadi galambkiállítását, Pesterzében, Kanut utca 69 sz. alatti helyiségében A Duna Tiszaközi Baromfi, Galamb és Házinyul-tenyésztők Egyesülete. Január 31-től február 2-ig bezárólag Kecskemét, Gillich féle vendéglőben rendezi ez idei kiállítását. Benevezéseket január 20-ig lehet meg eszközölni.

Füleki-utcában Fridrich-féle házban egy üzlethelyiség kiadó.

használatban a legolcsóbbak.

Tudomásul vesszük

és örvendünk a keresztény párt határozatának, amely szerint tekintettel a legújabb világpolitikai és gazdasági eseményekre, a párt a nemzettel szemben fennálló felelősségének tudatában szükségesnek tartja, hogy állásfoglalását a parlament

